

**CHARAKTERYSTYKA I PRODUKCYJNOŚĆ ODMIAN
ŻYTA OZIMEGO
W EKOLOGICZNYM DOŚWIADCZALNICTWIE ODMIANOWYM
(EDO)**

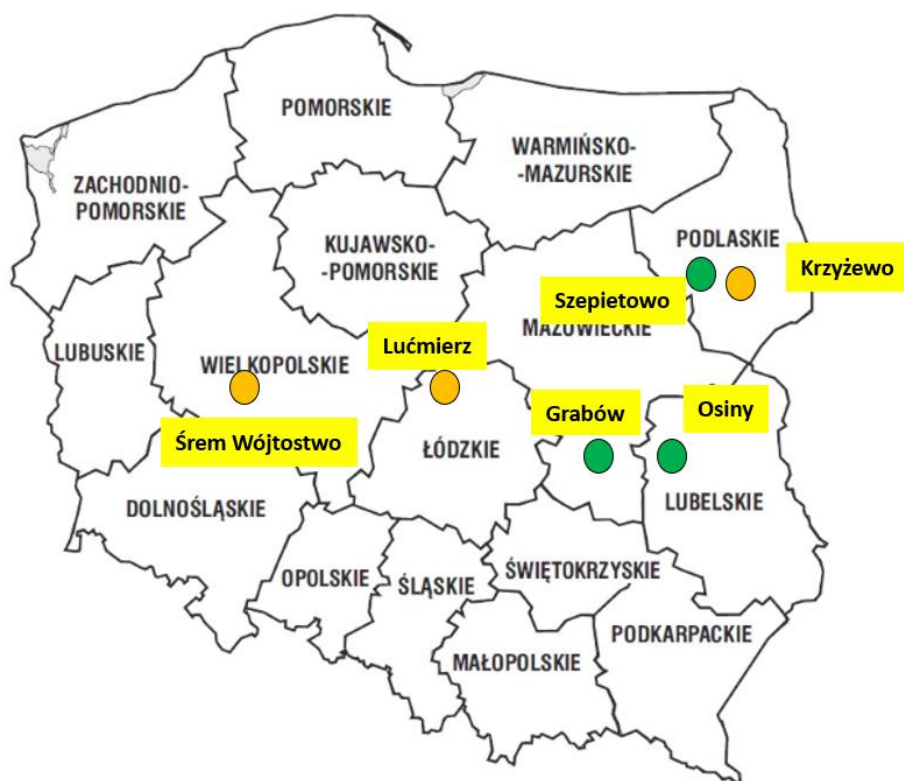

ROK 2024

Żyto ozime, obok pszenicy, jest podstawowym zbożem chlebowym, znajduje wykorzystanie w przemyśle gorzelniczym do produkcji wódek, posiada również duże znaczenie jako roślina pastewna. W żywieniu zwierząt wykorzystuje się ziarno oraz produkty jego przerobu. Żyto uprawiane jest również w poplonach ozimych z przeznaczeniem na zielonkę lub kiszonkę.

Żyto jest zbożem uprawianym głównie na glebach lekkich, a wynika to z dobrze rozwiniętego systemu korzeniowego, oszczędnej gospodarki wodą i większej tolerancji na kwaśny odczyn gleby. Ze względu na te właściwości plony żyta uzyskiwane na słabszych glebach są wyższe niż innych gatunków zbóż. Żyto powinno być uprawiane głównie na glebach kompleksów żytnich: bardzo dobrym (4), dobrym (5) i słabym (6) oraz kompleksie zbożowo – pastewnym słabym (8). Ważnymi cechami żyta, mającymi duże znaczenie w uprawie ekologicznej, są małe jego wymagania cieplne i szybki wzrost po wiosennym ruszeniu wegetacji, dzięki czemu skutecznie konkuruje z chwastami. Jest ono także stosunkowo mało podatne na choroby oraz wyróżnia się zdolnością pobierania składników pokarmowych ze związków trudno dostępnych.

Rozmieszczenie doświadczeń z żytem w sieci Ekologicznego Doświadczalnictwa Odmianowego (EDO)

(kolor zielony – punkty nadzorowane przez IUNG-PIB,
kolor pomarańczowy – punkty nadzorowane przez COBORU)

Charakterystyka warunków siedliskowych

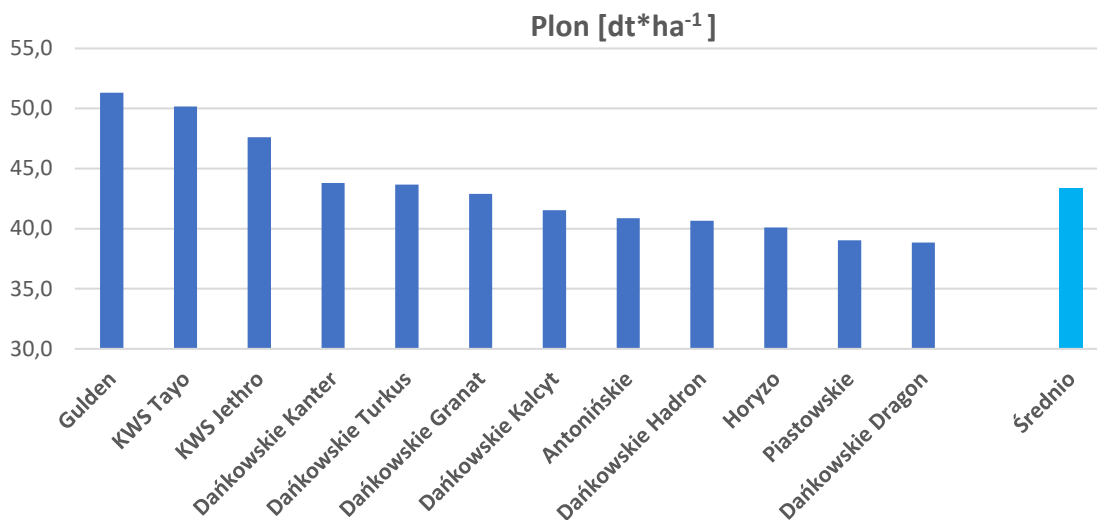
Wyszczególnienie	Lokalizacja					
	Osiny	Grabów	Szepietowo	Krzyżewo	Lućmierz	Śrem Wój.
Województwo	lubelskie	mazowieckie	podlaskie	podlaskie	łódzkie	wielkopolskie
Kompleks przydatności rolniczej gleb	żytni bardzo dobry	żytni bardzo dobry	żytni bardzo dobry	żytni bardzo dobry	żytni dobry	żytni bardzo dobry
Typ gleby	płowa	czarna ziemia	płowa	płowa	brunatna wyługowana	płowa
Gatunek gleby	piasek gliniasty mocny na glinie	piasek gliniasty mocny na glinie	utwory pyłowe na glinie lekkiej	piasek gliniasty mocny	pył zwykły	piasek gliniasty lekki
Przedplon	kon. czer.+tr. miesz.	koni. czer.	łubin	mieszanka zb./bobowata	łubin	bobowate

Plonowanie odmian żyta [% wzorca] w sieci doświadczeń EDO – rok 2024

Odmiana	Lokalizacja					
	Osiny	Grabów	Szepietowo	Krzyżewo	Lućmierz	Śrem Wój.
Antonińskie	98	95	97	94	83	92
Dańkowskie Dragon	95	83	85	89	90	108
Dańkowskie Granat	96	97	97	101	103	105
Dańkowskie Hadron	96	97	95	97	79	88
Dańkowskie Kalcyt	97	99	94	93	93	99
Dańkowskie Kanter	98	106	97	102	100	102
Dańkowskie Turkus	94	102	105	105	106	80
Gulden*	118	109	119	128	125	109
Horyzo	94	102	90	94	87	77
KWS Jethro*	120	109	107	103	111	114
KWS Tayo*	108	109	121	105	136	135
Piastowskie	87	91	92	90	86	94
Średnio [t ha⁻¹]	4,05	5,90	5,48	5,53	2,80	2,26

**/ odmiany mieszańcowe; wzorzec – średnia z wszystkich odmian*

Plonowanie odmian żyta, średnia z wszystkich miejscowości – rok 2024

Wybrane cechy rolnicze i użytkowe odmian żyta (EDO – 2024 r.)

Odmiana	Typ odmiany	Plon ziarna [% wzorca ¹]	Masa 1000 ziaren [g]	Podatność na choroby					Wyleganie przed zbiorem	Wysokość roślin (cm)	Gęstość ziarna w stanie zsypanym
				Mączniak prawdziwy	Rdza brunatna	Rdza żółtawa	Rynchospori oza	Septorioza liści			
1	2	3	4	5					6	7	8
Antonińskie	P	94	31,0	5	5	5	5	5	4	168	5
Dańkowskie Dragon	P	90	29,4	5	5	5	5	5	4	161	5
Dańkowskie Granat	P	99	29,2	5	6	5	5	5	5	156	5
Dańkowskie Hadron	P	94	30,2	5	6	6	5	5	5	158	5
Dańkowskie Kalcyt	P	96	30,0	5	6	5	5	4	5	154	5
Dańkowskie Kanter	P	101	30,4	5	6	5	5	5	5	157	4
Dańkowskie Turkus	P	101	30,7	5	6	6	5	4	5	158	5
Gulden	H	118	31,5	4	5	5	5	5	6	152	5
Horyzo	P	92	31,5	5	5	5	5	5	5	160	5
KWS Jethro	H	110	31,3	5	5	5	5	5	6	150	5
KWS Tayo	H	116	32,4	6	5	5	5	5	6	148	5
Piastowskie	P	90	31,4	5	5	4	5	5	4	165	5
Średnio		43,4	30,7	5	5	5	5	5	5	157	5

¹ Wzorzec – średnia z wszystkich odmian

H- odmiana mieszańcowa, P – odmiana populacyjna

Kolumny: 5, 6, 8 - skala 9° wyższe stopnie oznaczają korzystniejszą ocenę,

Opracował:
Dr hab. Krzysztof Jończyk
kjonczyk@iung.pulawy.pl